

Artikel 6:7 Awb

De termijn voor het indienen van een bezwaar- of beroepschrift bedraagt zes weken.

Artikel 6:8 Awb

1. De termijn vangt aan met ingang van de dag na die waarop het besluit op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt.

(...)

Artikel 6:11 Awb

Ten aanzien van een na afloop van de termijn ingediend bezwaar- of beroepschrift blijft niet-ontvankelijkverklaring op grond daarvan achterwege indien redelijkerwijs niet kan worden geoordeeld dat de indiener in verzuim is geweest.

NOOT

In het verlengde van deze uitspraak kan wat betreft de verschoonbaarheid van termijnoverschrijding gewezen worden op de herijking van de vaste jurisprudentie van de hoogste bestuursrechtelijke rechtscolleges over dit onderwerp. Zie onder meer de uitspraak van de grote kamer van het CBB van 30 januari 2024, ECLI:NL:CBB:2024:31, «JB» 2024/72, m.nt. J.H. Keinemans en CRvB 8 mei 2024, ECLI:NL:CRVB:2024:932.

Red.

173

Geen bijzondere omstandigheden als bedoeld in art. 2 lid 3 Bpb, zodat geen grond bestaat voor toekenning van een andere dan de forfaitaire proceskostenvergoeding

Centrale Raad van Beroep
10 mei 2024, nr. 23/1236 WIA,
ECLI:NL:CRVB:2024:919
(Weyers, De Vries, Timmer)
Noot E. van den Bogaard, onder «USZ»
2024/171.

Proceskosten. Geen bijzondere omstandigheden. Forfaitaire proceskostenvergoeding.

[Awb art. 8:75; Bpb art. 2 lid 3]

Wil naar het oordeel van de Raad sprake zijn van bijzondere omstandigheden dan zal een betrokkene, als gevolg van de werkwijze van een bestuursorgaan, uitzonderlijk hoge kosten hebben moeten maken. Bij de beoordeling of daarvan sprake is, moet ook betekenis worden toegekend aan de vraag of betrokkene de kosten redelijkerwijs heeft moeten maken, zoals art. 8:75 lid 1 Awb voorschrijft.

Met de rechtbank wordt geoordeeld dat in dit geval geen sprake is van bijzondere omstandigheden zoals hiervoor bedoeld. Dat het UWV een besluit – achteraf bezien – ten onrechte heeft genomen is op zichzelf geen bijzondere omstandigheid. Evenmin is sprake geweest van een hardnekkige houding van het UWV waardoor appellant (te) lang in het ongewisse heeft gezeten, appellant uitzonderlijk hoge kosten heeft moeten maken, dan wel rechtshulp heeft moeten inroepen waarmee een meer dan normale tijdsbesteding is gemoed.

De conclusie is dat voor toepassing van art. 2 lid 3 Bpb en toekenning van een andere dan de forfaitaire proceskostenvergoeding geen grond bestaat.

Uitspraak op het hoger beroep tegen de uitspraak van de rechtbank Overijssel van 13 maart 2023, 22/845 (aangevallen uitspraak) en uitspraak op

het verzoek om veroordeling tot vergoeding van schade,

tussen:

[appellant] te [woonplaats] (appellant)
de Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut
werknemersverzekeringen (Uwv)

Samenvatting

Het gaat in deze zaak om de hoogte van de kostenvergoeding in verband met de behandeling van het bezwaar. Appellant wil dat zijn daadwerkelijke kosten worden vergoed. Appellant krijgt geen gelijk. Bijzondere omstandigheden om af te wijken van het forfaitaire bedrag voor deze kosten zijn er niet.

Procesverloop

Namens appellant heeft mr. H.G.M. van Zutphen, advocaat, hoger beroep ingesteld en verzocht om het Uwv te veroordelen tot het vergoeden van schade. Het Uwv heeft een verweerschrift ingediend.

Bij brief van 7 februari 2024 heeft mr. Van Zutphen zich als gemachtigde aan de zaak onttrokken.

De Raad heeft de zaak behandeld op een zitting van 28 maart 2024. Appellant is niet verschenen. Het Uwv heeft zich laten vertegenwoordigen door drs. H. ten Brinke.

Overwegingen

Inleiding

1. Bij de beoordeling van het hoger beroep zijn de volgende feiten en omstandigheden van belang.

1.1. Appellant is werkzaam geweest als ambulante objectleider voor 40 uur per week bij [werkgever] (de werkgever). Op 2 januari 2020 heeft hij zich ziekgemeld. Appellant heeft op 9 september 2021 een uitkering op grond van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (Wet WIA) aangevraagd. Een arbeidsdeskundige heeft geconcludeerd dat de werkgever van appellant niet genoeg heeft gedaan om appellant te re-integreren en dat er geen deugdelijke grond is voor dit verzuim. Bij besluit van 14 oktober 2021 heeft het Uwv de verplichting van de werkgever tot loondoorbetaling verlengd tot 30 december 2022 (een zogenoemde loonsanctie).

1.2. Bij brief van 18 november 2021 heeft de werkgever verzocht om bekorting van de loonsanctie. Bij besluit van 1 december 2021 heeft het Uwv

vervolgens de periode van de loonsanctie bekort tot en met 11 januari 2022.

1.3. Appellant heeft bezwaar gemaakt tegen de bekorting van de loonsanctie tot 11 januari 2022. Bij besluit van 13 april 2022 (bestreden besluit) heeft het Uwv appellant gevolgd in zijn standpunt dat de loonsanctie ten onrechte is bekort. Het Uwv kan het besluit van 1 december 2021 ondanks deze vaststelling niet herroepen, omdat de loonsanctie niet alsnog kan worden voortgezet. Appellant is erop gewezen dat het Uwv, als hierom wordt verzocht, de geleden loonschade als gevolg van het ten onrechte beëindigen van de loonsanctie aan appellant zal vergoeden. In het bestreden besluit heeft het Uwv aan appellant een vergoeding voor de bezwaarkosten van € 541,= toegekend.

Uitspraak van de rechtbank

2. De rechtbank heeft het beroep tegen het bestreden besluit ongegrond verklaard en daarmee het bestreden besluit in stand gelaten. De rechtbank volgt appellant niet in zijn betoog dat de hoogte van kostenvergoeding voor de bezwaarfase niet op basis van het forfaitaire tarief uit de bijlage bij het Besluit proceskosten bestuursrecht (Bpb) had mogen worden bepaald. Weliswaar kan op grond van artikel 2, derde lid, van het Bpb in bijzondere gevallen van het toepassen van forfaitaire vergoedingstelsel worden afgezien, maar de rechtbank ziet geen reden om te oordelen dat het Uwv dat in dit geval had moeten doen.

Het standpunt van appellant

3.1. Appellant is het met de uitspraak van de rechtbank niet eens. Volgens appellant had het Uwv zijn daadwerkelijke kosten voor rechtsbijstand in bezwaar moeten vergoeden. Er bestaat volgens appellant aanleiding om op grond van artikel 2, derde lid, van het Bpb af te wijken van het forfaitaire bedrag.

Het standpunt van het Uwv

3.2. Het Uwv heeft verzocht de aangevallen uitspraak te bevestigen.

Het oordeel van de Raad

4. De Raad oordeelt of de rechtbank terecht het bestreden besluit waarin aan appellant een bedrag van € 541,= aan in bezwaar gemaakte proceskosten is toegekend in stand heeft gelaten. Hij doet dat aan de hand van wat appellant in hoger beroep

heeft aangevoerd, de beroepsgronden. De Raad komt tot het oordeel dat het hoger beroep niet slaagt. De (wettelijke) regels die voor de beoordeling van het hoger beroep belangrijk zijn, zijn te vinden in de bijlage bij deze uitspraak.

4.1. Appellant is het niet eens met het oordeel van de rechtbank over de hoogte van de proceskostenvergoeding in verband met de behandeling van het bezwaar. Hij heeft, onder verwijzing naar een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, aangevoerd dat in deze zaak sprake is van bijzondere omstandigheden, die afwijking van het forfaitaire tarief rechtvaardigen omdat hij lang in het ongewisse heeft gezeten en kosten heeft gemaakt die bij rechtmatige besluitvorming waren voorkomen.

4.2. Het uitgangspunt van het op artikel 8:75 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) gebaseerde Bpb bij vergoeding van door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand is dat een forfaitaire vergoeding wordt toegekend. In artikel 2, derde lid, van het Bpb is neergelegd dat hiervan in bijzondere omstandigheden kan worden afgeweken. De toelichting bij het Bpb vermeldt hierover dat in uitzonderlijke gevallen strikte toepassing van de regeling onrechtvaardig kan uitpakken en dat de rechter in bijzondere omstandigheden de volgens het Bpb berekende vergoeding – zonder af te doen aan het karakter van een tegemoetkoming in de daadwerkelijke kosten – kan verhogen of verlagen.

4.3. Wil naar het oordeel van de Raad sprake zijn van bijzondere omstandigheden dan zal een betrokkene, als gevolg van de werkwijze van een bestuursorgaan, uitzonderlijk hoge kosten hebben moeten maken.¹ Bij de beoordeling of daarvan sprake is, moet ook betekenis worden toegekend aan de vraag of betrokkene de kosten redelijkerwijs heeft moeten maken, zoals artikel 8:75, eerste lid, van de Awb voorschrijft.

4.4. Met de rechtbank wordt geoordeeld dat in dit geval geen sprake is van bijzondere omstandigheden zoals hiervoor bedoeld. Dat het Uwv een besluit – achteraf bezien – ten onrechte heeft genomen is op zichzelf geen bijzondere omstandigheid. Evenmin is sprake geweest van een hardnekkige houding van het Uwv waardoor appellant (te)

lang in het ongewisse heeft gezeten, appellant uitzonderlijk hoge kosten heeft moeten maken, dan wel rechtshulp heeft moeten inroepen waarmee een meer dan normale tijdsbesteding is gemoeid.

4.5. De conclusie is dat voor toepassing van artikel 2, derde lid, van het Bpb en toekenning van een andere dan de forfaitaire proceskostenvergoeding geen grond bestaat.

Conclusie en gevolgen

4.6. Het hoger beroep slaagt niet. De aangevallen uitspraak wordt bevestigd. Dit betekent dat het bestreden besluit in stand blijft. Voor een veroordeling tot het vergoeden van schade bestaat geen grond, zodat het verzoek daartoe dient te worden afgewezen.

5. Omdat het hoger beroep niet slaagt krijgt appellant geen vergoeding voor zijn proceskosten en het betaalde griffierecht.

Beslissing

De Centrale Raad van Beroep

- bevestigt de aangevallen uitspraak;
- wijst het verzoek om veroordeling tot vergoeding van schade af.

Bijlage: voor deze uitspraak belangrijke (wettelijke) regels

Artikel 7:15 van de Awb.

(...)

2. De kosten, die de belanghebbende in verband met de behandeling van het bezwaar redelijkerwijs heeft moeten maken, worden door het bestuursorgaan uitsluitend vergoed op verzoek van de belanghebbende voorzover het bestreden besluit wordt herroepen wegens aan het bestuursorgaan te wijten onrechtmatigheid.

(...)

Artikel 8:75 van de Awb

1. De bestuursrechter is bij uitsluiting bevoegd een partij te veroordelen in de kosten die een andere partij in verband met de behandeling van het beroep bij de bestuursrechter, en van het bezwaar of van het administratief beroep redelijkerwijs heeft moeten maken. De artikelen 7:15, tweede tot en met vierde lid, en 7:28, tweede, vierde en vijfde lid, zijn van toepassing. Een natuurlijke persoon kan slechts in de kosten worden veroordeeld in geval van kennelijk onredelijk gebruik van procesrecht. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de kosten

1 Zie onder meer de uitspraken van 10 december 2015, ECLI:NL:CRVB:2015:4672, en van 15 mei 2019, ECLI:NL:CRVB:2019:1626.

waarop een veroordeling als bedoeld in de eerste volzin uitsluitend betrekking kan hebben en over de wijze waarop bij de uitspraak het bedrag van de kosten wordt vastgesteld.

(...)

Artikel 1 van het Bpb

Een veroordeling in de kosten als bedoeld in artikel 8:75 onderscheidenlijk een vergoeding van de kosten als bedoeld in artikel 7:15, tweede lid, of 7:28, tweede lid, van de Awb kan uitsluitend betrekking hebben op:

a. kosten van door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand,

(...)

Artikel 2 van het Bpb

1. Het bedrag van de kosten wordt bij de uitspraak, onderscheidenlijk de beslissing op het bezwaar of het administratief beroep als volgt vastgesteld:

a. ten aanzien van de kosten, bedoeld in artikel 1, onderdeel a: overeenkomstig het in de bijlage opgenomen tarief;

(...)

3. In bijzondere omstandigheden kan van het eerste lid worden afgeweken.

NOOT

Zie de noot van E. van den Bogaard onder CRvB 20 maart 2024, ECLI:NL:CRVB:2024:557, «USZ» 2024/171.

TEKST & TOELICHTING PARTICIPATIEWET

EDITIE 2024

Stand van zaken per 1-1-24

Tekst & toelichting Participatiewet vormt een compleet en systematisch naslagwerk, dat is geschikt voor iedereen die betrokken is bij de uitvoering van de Participatiewet. Met de Participatiewet wordt beoogd de zelfredzaamheid van de burger maximaal te faciliteren en te stimuleren. Goede ondersteuning, goede gezondheid en actieve deelname aan de maatschappij zijn namelijk niet alleen een zaak van de overheid. Burgers zijn samen met hun netwerk in de eerste plaats zelf verantwoordelijk. Desalniettemin moeten mensen die het echt nodig hebben, kunnen blijven rekenen op de ondersteuning door de overheid. Ondersteuning die aansluit bij de behoeften van burgers en aansluit bij hun mogelijkheden. Dit boek beperkt zich tot een toelichting op de Participatiewet. De wet- en regelgeving in deze uitgave is bijgewerkt tot 1 januari 2024.

Auteur:

drs. W.F.A. Eiselin

NU VERKRIJGBAAR IN DE
WEBSHOP SDU.NL/PW
OF VIA DE BOEKHANDEL

Sdu

Recht op kinderbijslag voor een kind ingevolge deze wet heeft slechts degene, die op de eerste dag van een kalenderkwartaal verzekerd is.

Diversen

171

Door de hardnekkige houding van het UWV is sprake van bijzondere omstandigheden als bedoeld in art. 2 lid 3 Bpb, waardoor grond bestaat voor toekenning van een bovenforfaitaire proceskostenvergoeding

Centrale Raad van Beroep
20 maart 2024, nr. 17/137 WIA e.v.,
ECLI:NL:CRVB:2024:557

(Wijna, Van der Kris, Kjellevold)

Noot E. van den Bogaard, deze noot heeft ook betrekking op «USZ» 2024/173.

Bovenforfaitaire proceskostenveroordeling. Bijzondere omstandigheden. Hardnekkige houding. Integrale vergoeding van kosten van rechtsbijstand.

[Awb art. 8:75; Bpb art. 2 lid 3]

Het uitgangspunt van het Besluit proceskosten bestuursrecht (Bpb) is dat een forfaitaire vergoeding wordt toegekend. In art. 2 lid 3 Bpb is neergelegd dat hiervan in bijzondere omstandigheden kan worden afgeweken. De toelichting bij het Bpb vermeldt hierover dat in uitzonderlijke gevallen strikte toepassing van de regeling onrechtvaardig kan uitpakken en dat de rechter in bijzondere omstandigheden de volgens het Bpb berekende vergoeding – zonder af te doen aan het karakter van een tegemoetkoming in de daadwerkelijke kosten – kan verhogen of verlagen.

Wil naar het oordeel van de Raad sprake zijn van bijzondere omstandigheden, dan zal een betrokkene, als gevolg van de werkwijze van een bestuursorgaan, uitzonderlijk hoge kosten hebben moeten maken. Bij de beoordeling of daarvan sprake is, dient ook betekenis te worden toegekend aan de vraag of betrokkene de kosten redelijkerwijs heeft moeten maken.

In dit geval is tot het nadere rapport van 3 april 2020 van Peterse geen sprake van een uitzonderlijk geval waarin zich bijzondere omstandigheden voordoen. Niet is gebleken van ernstig onzorgvuldig handelen van het UWV of van een hardnekkige houding van het UWV waardoor appellante ter bestrijding van het standpunt van het UWV in een positie is gebracht dat zij uitzonderlijk hoge kosten heeft moeten maken. Anders dan appellante heeft gesteld levert het gegeven dat een besluit ten onrechte is genomen op zichzelf geen bijzondere omstandigheid op.

Ook het al dan niet inschakelen van een deskundige door een bestuursrechter is dat niet. Dat er volgens appellante in de door haar ingebrachte medische informatie en rapporten al aanwijzingen waren te vinden dat de FML, in ieder geval op het punt van vervoer, had moeten worden aangepast, ziet op de twijfel die een betrokkene kan zaaien over de rapporten van de verzekeringsartsen en is (mede) aanleiding geweest om een deskundige te benoemen. Maar dit levert in medische geschillen als de onderhavige evenmin een bijzondere omstandigheid op.

De werkwijze en besluitvorming van het UWV dwongen appellante niet tot het inroepen van rechtsbijstand waarmee een meer dan normale tijdsbesteding was gemoeid.

Dat geldt in beginsel eveneens voor de stelling van appellante dat zij als gevolg van de nabetaaling van het UWV niet meer in aanmerking komt voor gefinancierde rechtsbijstand.

Vanaf het rapport van 3 april 2020 van Peterse is wel sprake van een uitzonderlijk geval waarin zich bijzondere omstandigheden voordoen. In dat rapport heeft Peterse een nadere toelichting gegeven op de door deskundige verzekeringsarts Van Heugten aangenomen beperking op vervoer. Waar Van Heugten was uitgegaan van een beperkende toelichting in die zin dat appellante aangevoerd was op taxivervoer, heeft Peterse toegevoegd dat appellante in staat was met een taxi te reizen, maar alleen over niet al te lange afstanden, later desgevraagd nader gepreciseerd als een rit van maximaal 15 minuten. Het UWV heeft de nadere toelichting van Peterse echter uitdrukkelijk niet willen volgen en heeft in een aantal brieven en ter zitting van de Raad van 9 februari 2022 hardnekkig vastgehouden aan het standpunt dat geen verdergaande toelichting op vervoer moet worden aangenomen dan Van Heugten had geadviseerd.

Het UWV heeft zich hierbij op het standpunt gesteld dat het tot de specifieke deskundigheid van de verzekeringsarts behoort om de medische situatie van de betrokkene te herleiden naar arbeidsbeperkingen en de Raad verzocht de nadere toelichting van Peterse voor te leggen aan Van Heugten.

Het UWV heeft daarmee miskend dat een psychiater zich binnen zijn vakgebied wel degelijk kan uitlaten over de beperkingen die de betrokkene ondervindt als gevolg van de door hem vastgestelde aandoening. Van een meer complexe vertaalslag naar beperkingen in arbeid die uitsluitend door een verzekeringsarts zou kunnen worden gemaakt was hier geen sprake.

Peterse heeft vanuit zijn expertise als psychiater toegelicht dat ook vervoer per taxi voor appellante zou leiden tot spanning en dat deze spanning te veel zou oplopen als die langere tijd zou duren. Er was daarom geen reden om Peterse niet te volgen of zijn nadere toelichting eerst voor te leggen aan Van Heugten.

Het UWV heeft door zijn hardnekkige houding appellante nodeloos in een positie gebracht waarin zij ter bestrijding van het standpunt van het UWV aanzienlijke proceskosten heeft moeten maken. Daarmee is sprake van bijzondere omstandigheden als bedoeld in art. 2 lid 3 Bbp, die aanleiding geven om appellante vanaf 3 april 2020 een hogere proceskostenvergoeding toe te kennen dan de forfaitaire vergoeding zoals neergelegd in art. 2 lid 1 Bbp.

De door appellante gemaakte kosten voor rechtsbijstand, gemoeid met het reageren op het nadere rapport van Peterse tot en met de zitting van 7 februari 2024 die op grond van art. 2 lid 3 Bbp vergoed dienen te worden bedragen, afgaande op de door het UWV niet betwiste declaraties van de rechtshulpverlener, € 10.485,-. Appellante heeft deze kosten redelijkerwijs moeten maken en komen deze kosten voor volledige vergoeding in aanmerking.

Uitspraak op het hoger beroep tegen de uitspraak van de rechtbank Amsterdam van 13 december 2016, 16/1964 (aangevallen uitspraak) en uitspraak op het verzoek om veroordeling tot vergoeding van schade, tussen:

[appellante] te [woonplaats] (appellante)
de Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (Uwv)

[werkgever] (werkgever)
de Staat der Nederlanden (minister van Justitie en Veiligheid) (Staat)

Procesverloop

Namens appellante heeft mr. T.A. Vetter, advocaat, hoger beroep ingesteld, nadere stukken ingediend en verzocht om vergoeding van de wettelijke rente.

Het Uwv heeft een verweerschrift en nadere stukken ingediend.

De werkgever heeft deelgenomen als partij op grond van artikel 8:26 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Het onderzoek ter zitting heeft plaatsgevonden op 16 januari 2019. Appellante is verschenen, bijgestaan door mr. Vetter. Het Uwv heeft zich laten vertegenwoordigen door mr. drs. F.A. Steeman. Namens de werkgever is mr. M.H. ten Have, advocaat, verschenen.

De Raad heeft het onderzoek heropend.

De Raad heeft psychiater J.W. Peterse en verzekeringsarts M. van Heugten als deskundigen benoemd. Deze hebben op 23 juli 2019 en 19 juli 2019 rapporten uitgebracht. Appellante heeft haar zienswijze op de rapporten gegeven.

Op 20 december 2019 heeft het Uwv een gewijzigde beslissing op bezwaar genomen, aangevuld op 23 december 2019 (procedurenummer 21/2160 WIA). Appellante heeft hierop haar zienswijze gegeven.

De deskundige psychiater heeft op 3 april 2020 nader gerapporteerd. Partijen hebben nadere reacties ingezonden waarna de deskundige psychiater nogmaals op 4 oktober 2021 aanvullend heeft gerapporteerd. Partijen hebben nadere zienswijzen ingezonden.

Naar aanleiding van het verzoek van appellante om schadevergoeding wegens overschrijding van de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM), heeft de Raad de Staat als partij aangemerkt.

Nader onderzoek ter zitting heeft plaatsgevonden op 9 februari 2022. Namens appellante is mr. Vetter verschenen. Het Uwv heeft zich via videobellen laten vertegenwoordigen door mr. drs. Steeman. Namens de werkgever is mr. Ten Have via videobellen verschenen.

Het onderzoek ter zitting is geschorst om het Uwv in de gelegenheid te stellen nader onderzoek te

verrichten. Partijen hebben nadere stukken ingediend.

Het Uvw heeft op 4 mei 2022 een voorgenomen beslissing op bezwaar genomen. Appellante heeft hiertegen gronden aangevoerd. Het Uvw heeft een nadere reactie ingediend. Partijen hebben over en weer gereageerd.

Op 30 januari 2023 heeft het Uvw een gewijzigde beslissing op bezwaar genomen (procedurenummer 23/604 WIA). Appellante heeft hierop haar zienswijze gegeven.

Nader onderzoek ter zitting heeft plaatsgevonden op 7 februari 2024. Namens appellante is mr. Vetter verschenen. Het Uvw heeft zich laten vertegenwoordigen door Y. Huisman. De werkgever is niet verschenen.

Overwegingen

1.1. Appellante is op 20 september 2012 uitgevalen voor haar werk als politieagent ([functie]) voor gemiddeld 36,15 uur per week. Bij besluit van 2 oktober 2015 heeft het Uvw geweigerd aan appellante met ingang van 23 oktober 2015 een WGA-uitkering op grond van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (Wet WIA) toe te kennen, omdat zij minder dan 35% arbeidsongeschikt is.

1.2. Bij beslissing op bezwaar van 17 februari 2016 (bestreden besluit 1) heeft het Uvw het door appellante gemaakte bezwaar tegen dit besluit ongegrond verklaard.

2. Bij de aangevallen uitspraak heeft de rechtbank het beroep van appellante tegen bestreden besluit 1 ongegrond verklaard.

3.1. Naar aanleiding van de rapporten van de door de Raad ingeschakelde deskundigen heeft het Uvw op 20 december 2019, aangevuld op 23 december 2019, een gewijzigde beslissing op bezwaar genomen (bestreden besluit 2), waarbij aan appellante met ingang van 23 oktober 2015 een loongerelateerde uitkering op grond van de Wet WIA is toegekend. Daarbij is de mate van arbeidsongeschiktheid vastgesteld op 65,92%.

3.2. Met het besluit van 30 januari 2023 (bestreden besluit 3) heeft het Uvw te kennen gegeven appellante met ingang van 23 oktober 2015 volledig maar niet duurzaam arbeidsongeschikt te achten. Daaraan heeft het Uvw een rapport van een verzekeringsarts bezwaar en beroep van 17 maart 2022 met een aangepaste Functionele Mogelijkhedenlijst (FML) van dezelfde datum, rapporten van de verzekeringsarts bezwaar en beroep

van 21 april 2022 en 6 september 2022 en een rapport van een arbeidsdeskundige bezwaar en beroep van 31 maart 2022 ten grondslag gelegd.

3.3.1. Appellante stelt zich op het standpunt dat zij op 23 oktober 2015 volledig en duurzaam arbeidsongeschikt was. Uit de rapporten van deskundige psychiater Peterse blijkt dat appellante op de onderzoeksdatum 27 mei 2019 nog dezelfde klachten als gevolg van dezelfde aandoening had als op de datum in geding en dat zij daar ernstige beperkingen van ondervindt. Als gevolg hiervan konden geen functies meer worden geduid per de datum in geding. Appellante bestrijdt de conclusie van de verzekeringsarts bezwaar en beroep dat er nog behandelmogelijkheden zijn. De verwachting dat de belastbaarheid van appellante zal verbeteren is speculatief en algemeen van aard en niet gebaseerd op een op de medische situatie van appellante toegespitste beoordeling op de datum in geding. De inschatting over appellantes toekomstige mogelijkheden tot arbeidsparticipatie is dus onvoldoende onderbouwd. De verzekeringsarts bezwaar en beroep lijkt daarbij te miskennen dat appellante al langdurig is behandeld voor haar klachten. Niet inzichtelijk is op grond waarvan één door de verzekeringsarts bezwaar en beroep genoemde behandeling de klachten zouden verbeteren en welke concrete resultaten van deze behandeling bij appellante verwacht zouden kunnen worden. Een te verwachten verbetering van het algemene welzijn van appellante staat niet in de weg aan het aannemen van duurzame arbeidsongeschiktheid. Het gaat om een verwachte verbetering van de functionele mogelijkheden van appellante en die is er niet. Omdat geen kans op herstel bestaat in het eerste of tweede jaar na de datum in geding, heeft appellante recht op een IVA-uitkering.

3.3.2. Daarnaast heeft appellante het standpunt ingenomen dat aan haar een bovenforfaitaire proceskostenvergoeding moet worden toegekend of dat de wegingsfactor 2 moet worden toegepast. Appellante heeft zowel in beroep als hoger beroep expertiserapporten in moeten brengen, maar het Uvw heeft volhard in het eerder ingenomen standpunt dat geen sprake was van een relevante mate van arbeidsongeschiktheid, tot gelet op de rapporten van de door de Raad geraadpleegde deskundigen duidelijk was dat dit niet meer kon. Pas toen heeft het Uvw de FML aangepast en een uitkering toegekend uitgaande van een mate van arbeidsongeschiktheid van 65,92%. Pas na de zit-

ting van 9 februari 2022 heeft het Uvw, na tussenkomst van de Raad, de FML verder aangepast en geconcludeerd tot volledige arbeidsongeschiktheid. Appellante heeft in de fase van het hoger beroep op basis van bestreden besluit 2 nabetalingen van de WIA-uitkering ontvangen. Daardoor was haar inkomen dusdanig dat zij in hoger beroep geen recht meer had op gefinancierde rechtsbijstand. Appellante heeft urenoverzichten verstrekt van de werkzaamheden van haar gemachtigde.

3.3.3. Appellante heeft voorts verzocht om haar een vergoeding toe te kennen van € 2.500,= in verband met aantasting in de persoon op andere wijze. Daarbij heeft zij verwezen naar een uitspraak van de Raad van 21 december 2023.¹ Appellante is gedurende vijf jaar afhankelijk geweest van het inkomen van haar echtgenoot.

3.4. Het Uvw heeft in reactie op de gronden onder 3.3.1 een rapport van de verzekeringsarts bezwaar en beroep van 6 september 2022 ingediend. Het Uvw heeft geen aanleiding gezien om een ander inhoudelijk standpunt in te nemen. Het Uvw heeft ook geen reden gezien voor een bovenforfaitaire proceskostenveroordeling of toepassing van wegingsfactor 2.

4. De Raad oordeelt als volgt.

4.1.1. Bij bestreden besluit 2 heeft het Uvw bestreden besluit 1 niet langer gehandhaafd en bij bestreden besluit 3 heeft het Uvw bestreden besluit 2 niet langer gehandhaafd. Bestreden besluiten 1 en 2 moeten als onrechtmatig worden aangemerkt, zodat het hoger beroep in zoverre slaagt. Zowel de aangevallen uitspraak als bestreden besluiten 1 en 2 kunnen niet in stand blijven en zullen worden vernietigd.

4.1.2. Met bestreden besluit 3 is niet geheel tegemoetgekomen aan de bezwaren van appellante. De Raad zal dit besluit daarom, gezien het bepaalde in artikel 6:19, in samenhang met artikel 6:24 van de Awb, in de beoordeling betrekken.

IVA-uitkering

4.2. In hoger beroep ligt nog de vraag voor of de volledige arbeidsongeschiktheid van appellante op de datum in geding, 23 oktober 2015, moet worden geacht duurzaam te zijn, zodat appellante op grond van artikel 47 van de Wet WIA recht heeft op een IVA-uitkering in plaats van een

WGA-uitkering. Appellante heeft het standpunt ingenomen dat hiervan sprake is omdat er geen behandel mogelijkheden meer zijn voor haar psychische aandoeningen en de verzekeringsarts bezwaar en beroep niet concreet heeft onderbouwd welke resultaten van de behandeling te verwachten zijn in het geval van appellante.

4.3. Volledig en duurzaam arbeidsongeschikt is volgens artikel 4, eerste lid, van de Wet WIA hij die als rechtstreeks en objectief medisch vast te stellen gevolg van ziekte, gebrek, zwangerschap of bevalling duurzaam slechts in staat is om met arbeid ten hoogste 20% te verdienen van het maaninkomen per uur. Op grond van het tweede lid wordt onder duurzaam verstaan een medisch stabiele of verslechterende situatie. Volgens het derde lid wordt onder duurzaam mede verstaan een medische situatie waarbij op lange termijn een geringe kans op herstel bestaat.

4.4. De Raad heeft in zijn uitspraak van 4 februari 2009² geoordeeld dat de verzekeringsarts zich een oordeel dient te vormen over de duurzaamheid van de arbeidsongeschiktheid in de zin van artikel 4 van de Wet WIA. Hierbij moet hij een inschatting maken van de herstelkansen, in de zin van een verbetering van de functionele mogelijkheden van de verzekerde. De inschatting van de verzekeringsarts van de kans op herstel in het eerste jaar na het ontstaan van het recht op uitkering en in de periode daarna dient te berusten op een concrete en deugdelijke afweging van de feiten en omstandigheden die bij de individuele verzekerde aan de orde zijn, voor zover die feiten en omstandigheden betrekking hebben op de medische situatie van de verzekerde op de datum in geding. Indien die inschatting berust op een (ingezette) medische behandeling, is een onderbouwing vereist die ziet op het mogelijke resultaat daarvan voor de individuele verzekerde.

4.5. De verzekeringsarts bezwaar en beroep heeft in haar rapporten van 21 april 2022 en 6 september 2022 toegelicht dat bij appellante op en rond de datum in geding geen sprake is van progressieve aandoeningen of stabiele aandoeningen zonder behandel mogelijkheden. Volgens de verzekeringsarts bezwaar en beroep heeft appellante psychische en somatische niet stabiele aandoeningen die behandelbaar zijn en kunnen verbeteren. Uit het rapport van 23 juli 2019 van Peterse blijkt dat

1 ECLI:NL:CRVB:2023:2530.

2 ECLI:NL:CRVB:2009:BH1896.

appellante voor de vastgestelde forse psychische klachten geen volledige en adequate behandeling heeft gehad, gericht op het omgaan met die klachten. Appellante heeft geen specifieke of gerichte behandeling gehad anders dan gesprekken bij achtereenvolgende behandelaars. Een duidelijke beschrijving van een behandeling voor de naast elkaar voorkomende stoornissen is niet terug te vinden in de medische informatie. Voor de vastgestelde diagnoses zijn wel diverse behandelingen mogelijk, alsmede medicatie. Bij therapieresistentie kan verwijzing naar een gespecialiseerde instelling plaatsvinden. Ook is combinatiebehandeling mogelijk en meerdere aanpassingen in medicatie. Bij gestagneerd herstel zijn er ook andere mogelijkheden, zoals intensivering van de behandeling.

4.6. Deze toelichting is overtuigend, mede gelet op de informatie van psychiater H. Kondakci van 31 mei 2016 en het expertiserapport van 31 mei 2016 van psychiater J. Benckhuijsen die door appellante zijn ingebracht. Deze informatie is betrokken door de deskundigen en daarin is melding gemaakt van de behandelingen in 2014 en 2015. Ook in de rapporten van de deskundigen is over de (sinds 2012 toegenomen) klachten vermeld dat behandeling conform het protocol kan bijdragen aan het herstel van functioneren. Nu de behandelingsmogelijkheden voor appellante duidelijk en navolgbaar gemotiveerd zijn door de verzekeringsarts bezwaar en beroep, bestaat geen aanleiding om Peterse daarover te bevragen, zoals door appellante is verzocht.

4.7. Uit 4.5 en 4.6 volgt dat het Uvw terecht heeft geweigerd appellante met ingang van 23 oktober 2015 een IVA-uitkering toe te kennen. Dit betekent dat het beroep van appellante tegen bestreden besluit 3 ongegrond moet worden verklaard.

Proceskostenveroordeling

Algemeen

5.1. Aanleiding bestaat het Uvw te veroordelen in de proceskosten. In dit verband heeft appellante verzocht om het Uvw te veroordelen in de feitelijke advocaatkosten die zij in hoger beroep heeft gemaakt ten bedrage van € 18.675,=. Daarbij heeft zij verwezen naar artikel 2, derde lid, van het Besluit proceskosten bestuursrecht (Bpb). Indien de Raad dit niet volgt, heeft appellante verzocht om wegingsfactor 2 (zeer zwaar gewicht van de zaak) toe te passen bij de proceskostenveroordeling.

Bovenforfaitaire vergoeding

5.2. Het uitgangspunt van het op artikel 8:75 van de Awb gebaseerde Bpb bij vergoeding van door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand is dat een forfaitaire vergoeding wordt toegekend. In artikel 2, derde lid, van het Bpb is neergelegd dat hiervan in bijzondere omstandigheden kan worden afgeweken. De toelichting bij het Bpb vermeldt hierover dat in uitzonderlijke gevallen strikte toepassing van de regeling onrechtvaardig kan uitpakken en dat de rechter in bijzondere omstandigheden de volgens het Bpb berekende vergoeding – zonder af te doen aan het karakter van een tegemoetkoming in de daadwerkelijke kosten – kan verhogen of verlagen.

5.3. Wil naar het oordeel van de Raad sprake zijn van bijzondere omstandigheden, dan zal een betrokkene, als gevolg van de werkwijze van een bestuursorgaan, uitzonderlijk hoge kosten hebben moeten maken.³ Bij de beoordeling of daarvan sprake is, dient ook betekenis te worden toegekend aan de vraag of betrokkene de kosten redelijkerwijs heeft moeten maken, zoals artikel 8:75, eerste lid, van de Awb voorschrijft.

5.4.1. In dit geval is tot het nadere rapport van 3 april 2020 van Peterse geen sprake van een uitzonderlijk geval waarin zich bijzondere omstandigheden voordoen. Niet is gebleken van ernstig onzorgvuldig handelen van het Uvw of van een hardnekkige houding van het Uvw waardoor appellante ter bestrijding van het standpunt van het Uvw in een positie is gebracht dat zij uitzonderlijk hoge kosten heeft moeten maken. Anders dan appellante heeft gesteld levert het gegeven dat een besluit ten onrechte is genomen op zichzelf geen bijzondere omstandigheid op.⁴ Ook het al dan niet inschakelen van een deskundige door een bestuursrechter is dat niet. Dat er volgens appellante in de door haar ingebrachte medische informatie en rapporten al aanwijzingen waren te vinden dat de FML, in ieder geval op het punt van vervoer, had moeten worden aangepast ziet op de twijfel die een betrokkene kan zaaien over de rapporten van de verzekeringsartsen en is (mede) aanleiding geweest om een deskundige te benoe-

3 Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Raad van 17 april 2008, ECLI:NL:CRVB:2008:BD0245.

4 Zie bijvoorbeeld de uitspraken van de Hoge Raad van 13 april 2007, ECLI:NL:HR:2007:BA2802 en 4 februari 2011, ECLI:NL:HR:2011:BP2975.

men. Maar dit levert in medische geschillen als de onderhavige evenmin een bijzondere omstandigheid op. Uit artikel 8:24 van de Awb volgt dat het intropen van rechtsbijstand niet verplicht is.⁵ De werkwijze en besluitvorming van het Uvw dwongen appellante niet tot het intropen van rechtsbijstand waarmee een meer dan normale tijdsbesteding was gemoeid. Dat geldt in beginsel eveneens voor de stelling van appellante dat zij als gevolg van de nabetaling van het Uvw niet meer in aanmerking komt voor gefinancierde rechtsbijstand. De conclusie is dat voor toepassing van artikel 2, derde lid, van het Bpb en toekenning van een andere dan de forfaitaire proceskostenvergoeding tot het nadere rapport van 3 april 2020 van Peterse geen grond bestaat.

5.4.2. Vanaf het rapport van 3 april 2020 van Peterse is wel sprake van een uitzonderlijk geval waarin zich bijzondere omstandigheden voordoen. In dat rapport heeft Peterse een nadere toelichting gegeven op de door deskundige verzekeringsarts Van Heugten aangenomen beperking op vervoer. Waar Van Heugten was uitgegaan van een beperkende toelichting in die zin dat appellante aangewezen was op taxivervoer heeft Peterse toegelicht dat appellante in staat was met een taxi te reizen, maar alleen over niet al te lange afstanden, later desgevraagd nader gepreciseerd als een rit van maximaal 15 minuten. Het Uvw heeft de nadere toelichting van Peterse echter uitdrukkelijk niet willen volgen en heeft in een aantal brieven en ter zitting van de Raad van 9 februari 2022 hardnekkig vastgehouden aan het standpunt dat geen verdergaande toelichting op vervoer moet worden aangenomen dan Van Heugten had geadviseerd. Het Uvw heeft zich hierbij op het standpunt gesteld dat het tot de specifieke deskundigheid van de verzekeringsarts behoort om de medische situatie van de betrokkene te herleiden naar arbeidsbeperkingen en de Raad verzocht de nadere toelichting van Peterse voor te leggen aan Van Heugten. Het Uvw heeft daarmee miskend dat een psychiater zich binnen zijn vakgebied wel degelijk kan uitlaten over de beperkingen die de betrokkene ondervindt als gevolg van de door hem vastgestelde aandoening. Van een meer complexe vertaalslag naar beperkingen in arbeid die

uitsluitend door een verzekeringsarts zou kunnen worden gemaakt was hier geen sprake. Peterse heeft vanuit zijn expertise als psychiater toegelicht dat ook vervoer per taxi voor appellante zou leiden tot spanning en dat deze spanning te veel zou oplopen als die langere tijd zou duren. Er was daarom geen reden om Peterse niet te volgen of zijn nadere toelichting eerst voor te leggen aan Van Heugten. Het Uvw heeft door zijn hardnekkige houding appellante nodeloos in een positie gebracht waarin zij ter bestrijding van het standpunt van het Uvw aanzienlijke proceskosten heeft moeten maken. Daarmee is sprake van bijzondere omstandigheden als bedoeld in artikel 2, derde lid, van het Bpb, die aanleiding geven om appellante vanaf 3 april 2020 een hogere proceskostenvergoeding toe te kennen dan de forfaitaire vergoeding zoals neergelegd in artikel 2, eerste lid, van het Bpb. Het betoog van appellante slaagt in zoverre.

5.4.3. De door appellante gemaakte kosten voor rechtsbijstand, gemoeid met het reageren op het nadere rapport van Peterse tot en met de zitting van 7 februari 2024 die op grond van artikel 2, derde lid, van het Bpb vergoed dienen te worden bedragen, afgaande op de door het Uvw niet betwiste declaraties van de rechtshulpverlener, € 10.485,=. Appellante heeft deze kosten redelijkerwijs moeten maken en gelet op wat onder 5.4.2 is overwogen, komen deze kosten voor volledige vergoeding in aanmerking.

5.5. Wat appellante heeft aangevoerd over een aanvankelijk beoogde wijziging van het Bpb en de verwijzing naar de toeslagenaffaire, spiegelbijeenkomsten en beschouwingen over (de rol van) de bestuursrechter, leidt niet tot het oordeel dat aanleiding bestaat voor een andere benadering dan onder 5.3 tot en met 5.4.3 weergegeven.

Forfaitaire vergoeding

5.6. Uitgaande van de in het Bpb opgenomen forfaitaire bedragen wordt het Uvw veroordeeld in de volgende door appellante gemaakte kosten van rechtsbijstand. De kosten voor de bezwaarprocedure zijn al door het Uvw toegekend. Voor beroep worden de kosten vastgesteld op € 1.750,= (1 punt voor het beroepschrift en 1 punt voor de zitting, met een waarde per punt van € 875,=). In hoger beroep zijn de proceskosten € 3.062,50,= (1 punt voor het hoger beroepschrift, 1 punt voor de eerste zitting, 1 punt voor de zienswijzen na verslag deskundigenonderzoek, 0,5 punt voor de laatste

5 Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 13 mei 2015, ECLI:NL:RVS:2015:1504.

zitting, met een waarde per punt van € 875,=). Ten aanzien van het verzoek van de gemachtigde van appellante om een hogere wegingsfactor toe te kennen in verband met de zwaarte van de zaak merkt de Raad op dat een hogere wegingsfactor slechts wordt gehanteerd bij een van het gemiddelde afwijkende juridische en/of feitelijke complexiteit van de zaak. Daarvan is hier geen sprake.

Kosten contra-expertises

5.7. Van de door appellante in beroep en hoger beroep overgelegde contra-expertises worden de kosten vergoed, zijnde het bedrag van € 1.554,85 voor het rapport van psychiater Benckhuijsen en € 900,= voor het rapport van bedrijfsarts J.H.L. Wijers.

Totale proceskostenvergoeding

5.8. Het bedrag dat het Uwv in totaal (bovenforfaitaire vergoeding, forfaitaire vergoeding en kosten contra-expertises) aan proceskosten moet vergoeden aan appellante komt daarmee met inachtneming van de in 5.4.3 tot en met 5.7 genoemde bedragen op € 17.752,35.

Griffierecht

5.9. Ook is er aanleiding te bepalen dat het Uwv het in beroep en hoger beroep betaalde griffierecht aan appellante vergoed.

Wettelijke rente

6. De verzoeken van appellante om het Uwv te veroordelen tot vergoeding van schade in de vorm van wettelijke rente over de uitbetaalde uitkering wordt toegewezen. Voor de wijze waarop het Uwv de wettelijke rente dient te berekenen, wordt verwezen naar de uitspraak van de Raad van 25 januari 2012.⁶

Ander nadeel dan vermogensschade

7. Het verzoek van appellante om haar een schadevergoeding van € 2.500,= toe te kennen in verband met aantasting in de persoon 'op andere wijze' als bedoeld in artikel 6:106, eerste lid, aanhef en onder b, van het Burgerlijk Wetboek, wordt afgewezen. Anders dan in de onder 3.3.3 genoemde uitspraak heeft appellante niet onderbouwd dat zij gedurende lange tijd van een minimuminkomen heeft moeten rondkomen. Ter zitting heeft

appellante naar voren gebracht zij zelf in de bewuste periode geen inkomen heeft gehad. Zij en haar echtgenoot leefden van het inkomen dat haar echtgenoot had als zelfstandig ondernemer. Concreete informatie over het gezinsinkomen bevindt zich niet in de gedingstukken.

Redelijke termijn

8.1. Wat betreft het verzoek van appellante om schadevergoeding wegens overschrijding van de redelijke termijn, als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van het EVRM wordt als volgt geoordeeld.

8.2. De redelijke termijn bedoeld in artikel 6, eerste lid, van het EVRM is voor een procedure in bezwaar, beroep en hoger beroep in zaken zoals deze in beginsel niet overschreden als de procedure in haar geheel niet langer dan vier jaar heeft geduurd.⁷ Daarbij geldt dat doorgaans geen sprake is van een te lange behandelingsduur bij het bestuursorgaan als binnen zes maanden op het bezwaar is beslist en geen sprake is van een te lange behandelingsduur bij de bestuursrechter als de behandeling van het beroep en hoger beroep in totaal niet meer dan drie en een half jaar heeft geduurd. De omstandigheden van het geval kunnen aanleiding geven een langere behandelingsduur te rechtvaardigen. In beginsel is een vergoeding gepast van € 500,= per half jaar of een gedeelte daarvan waarmee de redelijke termijn is overschreden.

8.3. Voor de situatie van appellante betekent dit het volgende. De procedure in haar geheel heeft vanaf de ontvangst van het bezwaarschrift op 10 november 2015 tot aan de datum van deze uitspraak acht jaar en vier maanden geduurd, terwijl er geen omstandigheden zijn die een langere behandelingsduur dan vier jaar rechtvaardigen. De redelijke termijn is dan ook met 52 maanden overschreden. De overschrijding van de redelijke termijn is geheel gelegen in de rechterlijke fase. Dit leidt tot een schadevergoeding van negenmaal € 500,=. Dat betekent dat de Staat zal worden veroordeeld tot een schadevergoeding van € 4.500,= aan appellante.

8.4. Er is aanleiding om de Staat te veroordelen in de proceskosten van appellante ter zake van het verzoek om schadevergoeding vanwege overschrijding van de redelijke termijn. Deze worden

⁶ ECLI:NL:CRVB:2012:BV1958.

⁷ Zie de uitspraak van de Raad van 26 januari 2009, ECLI:NL:CRVB:2009:BH1009.

begroot op € 437,50,= voor kosten van rechtsbijstand (1 punt voor het verzoek met een wegingsfactor 0,5, met een waarde per punt van € 875,=).

Beslissing

De Centrale Raad van Beroep

- vernietigt de aangevallen uitspraak;
- verklaart het beroep tegen het bestreden besluit van 17 februari 2016 gegrond en vernietigt dit besluit;
- verklaart het beroep tegen het bestreden besluit van 20 december 2019 gegrond en vernietigt dit besluit;
- verklaart het beroep tegen het besluit van 30 januari 2023 ongegrond;
- veroordeelt het Uvw tot vergoeding aan appellante van wettelijke rente zoals onder 6 van deze uitspraak is vermeld;
- veroordeelt de Staat tot betaling aan appellante van een vergoeding van schade tot een bedrag van € 4.500,=;
- veroordeelt het Uvw in de proceskosten van appellante tot een bedrag van totaal € 17.752,35;
- veroordeelt de Staat in de proceskosten van appellante tot een bedrag van € 437,50,=;
- bepaalt dat het Uvw aan appellante het in beroep en hoger beroep betaalde griffierecht van in totaal € 170,= vergoedt.

NOOT

Deze noot heeft ook betrekking op «USZ» 2024/173.

Hakken in het zand kost geld: hoe de CRvB hardnekkig vasthouden aan het eigen gelijk afstraft

1. Na 8 jaar en vier maanden procederen, waarvan 7 jaar en drie maanden (en drie zittingen) bij de CRvB, gaat het UWV naar huis met een proceskostenveroordeling van € 17.752,35 aan de broek, waarvan € 10.485,= bovenforfaitair. Waar ging het mis?

2. Binnen de rechtspraak bestaat al lange tijd een grote irritatie over de wijze waarop verzekeringsartsen van het UWV vasthouden aan het eigen gelijk als een door de rechter ingeschakelde deskundige tot een ander oordeel komt dan de verzekeringsarts zelf. In de hier opgenomen uitspraak is die irritatie ook duidelijk te lezen:

“Het Uvw heeft de nadere toelichting van Peterse echter *uitdrukkelijk niet willen volgen* en heeft in een aantal brieven en ter zitting van de Raad van 9 februari 2022 *hardnekkig vastgehouden* aan het standpunt dat geen verdergaande toelichting op vervoer moet worden aangenomen dan Van Heugten had geadviseerd (r.o. 5.4.2, cursivering EvdB)”

3. Voor zover ik weet (maar ik kan natuurlijk best iets hebben gemist), is dit de eerste keer dat de CRvB consequenties verbindt aan deze halsstarre houding van het UWV en wel door toepassing te geven aan de afwijgingsbevoegdheid van art. 2 lid 3 Bpb en een bovenforfaitaire proceskostenvergoeding toe te kennen.

4. Maar eerst iets over de bovenforfaitaire proceskostenvergoeding in het algemeen.

De bovenforfaitaire proceskostenvergoeding

5. Op grond van art. 8:75 Awb is de bestuursrechter bevoegd een bestuursorgaan te veroordelen in de proceskosten. Voor de bepaling van de hoogte van die proceskosten is in het Besluit proceskosten bestuursrecht (Bpb) voorzien in een forfaitair systeem. In art. 2 lid 3 Bpb is bepaald dat in bijzondere omstandigheden daarvan kan worden afgeweken. In de toelichting bij het Bpb wordt hierover vermeld dat in uitzonderlijke gevallen strikte toepassing van de regeling onrechtvaardig kan uitpakken en dat daarom de rechter in bijzondere omstandigheden – zonder af te doen aan het karakter van een tegemoetkoming in de daadwerkelijke kosten – kan verhogen of verlagen (Stb. 1993, 763, p. 10).

6. Het is vaste rechtspraak dat, wil sprake zijn van bijzondere omstandigheden, een betrokkene – als *gevolg van de werkwijze* van het bestuursorgaan – *uitzonderlijk hoge* kosten zal hebben moeten maken en dat bij de beoordeling of daarvan sprake is, ook betrokken moet worden of betrokkene die kosten redelijkerwijs heeft moeten maken (r.o. 5.3 met verwijzing naar CRvB 17 april 2008, ECLI:NL:CRVB:2008:BD0245; zie ook CRvB 10 december 2015, ECLI:NL:CRVB:2015:4672; CRvB 15 mei 2019, ECLI:NL:CRVB:2019:1626, «USZ» 2019/179; CRvB 5 september 2019, ECLI:NL:CRVB:2019:2924; en CRvB 31 oktober 2019, ECLI:NL:CRVB:2019:3423, «USZ» 2020/27, m.nt. E. van den Bogaard).

7. In CRvB 17 april 2008, ECLI:NL:CRVB:2008:BD0245, oordeelde de CRvB dat weliswaar niet kon worden ontkomen aan de

conclusie dat betrokkene *onnodig in de positie is gebracht* dat zij beroep moest instellen, maar dat *daarmee nog niet is gegeven* dat er sprake is van bijzondere omstandigheden als bedoeld in art. 2 lid 3 Bpb. Wil daarvan sprake kunnen zijn dan zal betrokkene, als gevolg van de werkwijze van appellant, *ook uitzonderlijk hoge kosten* hebben moeten maken. De *werkwijze en besluitvorming van appellant* hadden betrokkene echter *niet* gedwongen tot het invoeren van *rechtshulp* waarmee een *meer dan normale tijdsbesteding* was gemoeid.

8. In CRvB 10 december 2015, ECLI:NL:CRVB:2015:4672, oordeelde de CRvB dat *wel* sprake was van bijzondere omstandigheden, omdat de minister door zijn *hardnekkige houding* appellant *nodeloos* in een positie had gebracht, waarin deze ter bestrijding van het standpunt van de minister *opnieuw aanzienlijke proceskosten* heeft moeten maken.

Interessant is de toevoeging dat, "(n)u de Raad *niet is gebleken* dat appellant deze kosten *redelijkerwijs niet* had behoeven te maken, (...) deze kosten voor volledige vergoeding in aanmerking (komen) (cursivering EvdB)". Uit die toevoeging kan immers worden afgeleid dat het uitgangspunt is dat die kosten wel redelijkerwijs zijn gemaakt en dat de stelplicht en bewijslast voor het tegendeel bij het bestuursorgaan ligt.

9. In CRvB 15 mei 2019, ECLI:NL:CRVB:2019:1626, «USZ» 2019/179, oordeelde de CRvB dat *geen* sprake was van bijzondere omstandigheden waarin appellante door de werkwijze van het UWV uitzonderlijk hoge kosten heeft moeten maken. Dat de toerekenings- en verhaalsbesluiten *ten onrechte waren genomen*, was op zichzelf *geen* bijzondere omstandigheid, net zomin als het met het bestreden besluit gemoeide bedrag (iets dat de CRvB herhaalt in r.o. 4.4 van zijn elders in deze aflevering opgenomen uitspraak van 10 mei 2024, ECLI:NL:CRVB:2024:919, «USZ» 2024/173).

Verder was appellante *niet wegens gebrekkige informatieverstrekking* door het UWV met *uitzonderlijk hoge kosten* geconfronteerd voor het verzamelen van benodigd feitenmateriaal, terwijl met de informatievergaring bij de Belastingdienst geen uitzonderlijk hoge kosten gemoeid zijn geweest. Ook had appellante niet aannemelijk gemaakt dat zij als gevolg van *nodeloos lang wachten* van het UWV uitzonderlijk hoge kosten had moeten maken of dat het UWV bij het ne-

men van de aangevochten besluiten *bewust onzorgvuldig* had gehandeld of *tegen beter weten in* onrechtmatige besluiten had genomen en gehandhaafd, terwijl het zich van de onjuistheid bewust was.

10. In CRvB 5 september 2019, ECLI:NL:CRVB:2019:2924, oordeelde de CRvB dat *niet* was gebleken van *ernstig onzorgvuldig* handelen van het UWV of van een *hardnekkige houding* van het UWV waardoor appellante ter bestrijding van het standpunt van het UWV in een positie was gebracht dat zij aanzienlijke proceskosten heeft moeten maken. Het had weliswaar elf maanden geduurd voordat het UWV na het rapport van de deskundige het nieuwe besluit had genomen, maar ook als het UWV het tegemoetkomende besluit kort na het rapport van de deskundige in 2016 zou hebben genomen, zou door de nabetaling de resultaatgrens die de Raad voor Rechtsbijstand hanteert, zijn overschreden (met als gevolg dat de toevoeging met terugwerkende kracht werd ingetrokken en appellante de kosten van rechtsbijstand zelf moest betalen). De CRvB voegde daar nog aan toe dat het weliswaar te betreuren was dat de uitkering pas na zo een lange duur was toegekend, maar dat het *niet zozeer de werkwijze en de besluitvorming van het UWV* waren geweest die tot een meer dan normale tijdsbesteding hadden genoopt, maar meer de *begeleidingsbehoefte en de psychische problematiek van appellante*. Dat de bijzondere omstandigheden als bedoeld in art. 2 lid 3 Bpb *primaire* moeten worden gezocht in de werkwijze, besluitvorming en proceshouding van het *bestuursorgaan*, ligt voor de hand. Maar waarom deze *niet tevens* kunnen zijn gelegen in de bijzondere omstandigheden van de *burger*, ontgaat mij en wordt door de CRvB ook niet toegelicht. Zeker als het bestuursorgaan met die bijzondere omstandigheden bekend is, mag worden verwacht dat hij bij het bepalen van zijn werkwijze en proceshouding met die omstandigheden rekening houdt (in deze zaak ging het om het al dan niet toekennen van een Wajong-uitkering aan een jonggehandicapte met autisme en een conversiestoornis, zodat het UWV met die omstandigheden zeer goed bekend was).

11. In CRvB 31 oktober 2019, ECLI:NL:CRVB:2019:3423, «USZ» 2020/27, m.nt. E. van den Bogaard, overwoog de CRvB dat het feit dat de verstoorde verhouding weliswaar voor *80% aan het college was te wijten*, *niet* met zich

meebrengt dat een integrale vergoeding van de proceskosten zou moeten worden toegekend, aangezien het *financiële nadeel* dat betrokkene heeft geleden, tot uitdrukking wordt gebracht in de *hoogte van de ontslagvergoeding* en een integrale vergoeding van proceskosten beperkt is tot *uitzonderlijke* situaties.

Criteria voor een bovenforfaitaire proceskostenvergoeding

12. Uit deze rechtspraak volgt dat in de eerste plaats sprake moet zijn van *uitzonderlijke hoge* kosten. Die kosten kunnen zijn gelegen in het verzamelen van bewijsmateriaal en in de kosten van rechtsbijstand, maar uitsluitend voor zover die kosten van bewijsgaring (aanzienlijk) hoger zijn dan in vergelijkbare zaken gebruikelijk is, en voor zover met de rechtsbijstand een meer dan normale tijdsbesteding is gemoeid.

13. Dat de kosten uitzonderlijk hoog zijn (geworden) moet het *gevolg* zijn van de *werkwijze en proceshouding* van het bestuursorgaan. Dat kan het geval zijn als sprake is van:

(a) *gebrekkige informatie* over wat het bestuursorgaan van de betrokkene verwacht;

(b) *ernstig onzorgvuldig* handelen; bijvoorbeeld door het creëren van

(c) een situatie waarin de betrokkene *onnodig* in de positie is gebracht dat hij beroep moet instellen;

(d) *nodeloos lang wachten* waardoor de betrokkene (evenzeer nodeloos) op extra kosten wordt gejaagd;

(e) het bewust (en dus: *tegen beter weten in*) nemen en handhaven van een besluit, waarvan het bestuursorgaan weet dat het *onjuist* (en dus: onrechtmatig) is;

(f) een *hardnekkige proceshouding*.

14. Wat uitdrukkelijk *geen* bijzondere omstandigheid is, is dat het *besluit – achteraf bezien – onjuist* is. Dat zal niemand verbazen, want de juistheid van het besluit is nu juist waar de procedure over gaat. Dat een besluit achteraf bezien onjuist is, is daarom – in elk geval procesrechtelijk – eigenlijk heel gewoon.

15. En ook de *persoonlijke omstandigheden van de rechtzoekende* spelen geen rol, zij het dat naar mijn idee daar wel wat op af te dingen valt (zie punt 10 hiervoor).

16. Het moge duidelijk zijn dat tussen deze criteria de nodige overlap bestaat. Zo is het creëren van de noodzaak om beroep in te stellen (criteri-

um c) een vorm van onzorgvuldig handelen (criterium b) en kan een hardnekkige proceshouding (criterium f) het gevolg zijn van het tegen beter weten in handhaven van een onrechtmatig besluit (criterium e).

17. De hier besproken uitspraak is zowel een voorbeeld van criterium f als een variant van criterium e. Primair is sprake van een hardnekkige proceshouding die bestaat uit het *niet willen volgen* van de door de rechter ingeschakelde deskundige en niet zozeer van het bewust handhaven van een onjuist besluit (het UWV meent immers dat als het oordeel van de deskundige niet wordt overgenomen, het besluit wel juist is). Maar omdat, zoals blijkt uit punt 24-26, het oordeel van de deskundige tot gevolg heeft dat de arbeidskundige grondslag onder het bestreden besluit niet kan worden gehandhaafd, leidt het niet volgen van de deskundige tot het handhaven van een besluit waarvan het UWV heel goed weet dat de CRvB dit niet in stand zal laten. Daardoor is het niet volgen van de deskundige niet alleen een hardnekkige proceshouding, maar ook een variant van het *bewust handhaven* van een *onjuist* besluit.

De deskundige van de rechter heeft altijd gelijk

18. Zoals ik hiervoor al in punt 2 heb aangegeven, bestaat binnen de rechtspraak al lange tijd irritatie over de wijze waarop verzekeringsartsen – na een andersluidend oordeel van een door de rechter ingeschakelde deskundige – vasthouden aan het eigen gelijk.

19. Maar zoals ook het UWV weet, is het vaste rechtspraak dat

“de bestuursrechter het oordeel van een onafhankelijke, door hem ingeschakelde deskundige volgt als de motivering van deze deskundige hem *overtuigend* voorkomt. Voor een overtuigende motivering is vereist dat het deskundigenrapport blijk geeft van een *zorgvuldig onderzoek* en *inzichtelijk en consistent* is. Dat het rapport afwijkt van de opvatting van een andere, door één van de partijen geraadpleegde, deskundige is als zodanig niet voldoende om tot een ander oordeel te komen (cursivering EvdB)” (CRvB 26 november 2014, ECLI:NL:CRVB:2014:4067).

Of zoals de CRvB het 18 jaar geleden in zijn uitspraak van 21 juli 2006, ECLI:NL:CRVB:2006:AY5328, «USZ» 2006/254, formuleerde:

“De bestuursrechter kan het zorgvuldig tot stand gekomen, gemotiveerde en concludente oordeel van de door hem ingeschakelde deskundige in beginsel volgen, mits de deskundige zijn bevindingen en conclusies, *ook na confrontatie met het andersluidend oordeel van de bezwaarverzekeringsarts*, op inzichtelijke wijze en naar behoren heeft gemotiveerd (cursivering EvdB)”

En 25 jaar geleden in zijn uitspraak van 21 september 1999, ECLI:NL:CRVB:1999:AG8494, «USZ» 1999/298:

“In ‘s Raads vaste jurisprudentie ligt besloten dat de Raad het oordeel van een onafhankelijke door de bestuursrechter ingeschakelde deskundige in beginsel pleegt te volgen, *tenzij zich de bijzondere omstandigheid* voordoet dat uit de reactie van die deskundige op een andersluidend oordeel van een door een partij ingeschakelde deskundige moet worden afgeleid dat de door de rechter ingeschakelde deskundige *zijn eigen oordeel niet serieus heeft heroverwogen* (cursivering EvdB)”

Dilemma's voor verzekeringsarts en UWV

20. Deze vaste rechtspraak stelt zowel de verzekeringsarts als het UWV voor een dilemma:

Als de *verzekeringsarts* het niet eens is met de door de rechter geraadpleegde deskundige, mag hij dan vasthouden aan zijn eigen standpunt of moet hij zich gewonnen geven?

En als de verzekeringsarts vasthoudt aan zijn eigen standpunt, mag het UWV dat standpunt dan overnemen of moet het UWV – in afwijking van het standpunt van zijn verzekeringsarts – zich aansluiten bij het standpunt van de deskundige?

Dilemma verzekeringsarts

21. Op zich mag een verzekeringsarts natuurlijk best een andere mening hebben dan een door de rechter geraadpleegde deskundige. Maar net als dit van de deskundige wordt verwacht, mag ook van de verzekeringsarts worden verwacht dat hij, geconfronteerd met het andersluidend oordeel van die deskundige, zijn eigen oordeel *serieus heroverweegt*. En daar gaat het in de praktijk vaak mis. Zo ook in deze zaak.

22. Naar aanleiding van de rapporten van de door de CRvB geraadpleegde psychiater van 27 mei 2019 en verzekeringsarts van 19 juli 2019 heeft de verzekeringsarts bezwaar en beroep de FML aangepast, waarna discussie is ontstaan over de precieze invulling van de beperking op vervoer. De door de CRvB geraadpleegde *verze-*

keringsarts had daarover aangegeven dat appellante is aangewezen op taxivervoer.

23. In zijn aanvullende rapportage van 3 april 2020 gaf de ook door de CRvB geraadpleegde *psychiater* daarop als toelichting dat “appellante in staat was met een taxi te reizen, maar alleen over *niet al te lange afstanden*, later desgevraagd (naar ik aanneem in zijn rapportage van 4 oktober 2021, EvdB) nader gepreciseerd als een rit van *maximaal 15 minuten*” (r.o. 5.4.2, cursivering EvdB).

Gevolgen voor functieduiding

24. Omdat het CBBS geen informatie bevat over de vestigingsplaats van de daarin opgenomen functies, moge duidelijk zijn dat een beperking van de reisafstand tot “niet al te lange afstanden” c.q. de beperking van de reisduur tot maximaal 15 minuten tot gevolg heeft dat er *geen functies kunnen worden geduid*. Door het ontbreken van gegevens over de vestigingsplaats kan immers niet worden beoordeeld of appellante die over een “niet al te lange afstand” c.q. met een taxirit van maximaal 15 minuten kan bereiken.

25. De verzekeringsarts bezwaar en beroep weigert de door de psychiater aangegeven aanvulling over te nemen en houdt vast aan de beperking dat appellante is aangewezen op taxivervoer zonder beperking van afstand of reisduur.

26. De vraag is of hij dit puur op *medische* gronden doet of dat hij de *consequentie voor de functieduiding* niet wil accepteren. Dat is uit de uitspraak echter niet af te leiden. Maar mijn ervaring is dat het zeker niet is uitgesloten dat de gevolgen voor de functieduiding daarbij een rol hebben gespeeld: soms blijkt met zoveel woorden uit een dossier dat overleg tussen arbeidsdeskundige en verzekeringsarts heeft geleid tot aanpassing van de FML; en soms ontstaat een vermoeden daarvan doordat de datum van de FML afwijkt van die van het daaraan ten grondslag liggende medisch onderzoeksverslag en gelijk is aan de datum van raadpleging van het CBBS.

Verlenging procedure

27. Ik ga ervan uit dat verzekeringsartsen – en zeker verzekeringsartsen bezwaar en beroep – bekend zijn met de hiervoor in punt 18 weergegeven vaste rechtspraak en zich ervan bewust zijn dat ook als zij zich daartegen verzetten, de rechter

zijn eigen deskundige zal volgen en dat het vasthouden aan het eigen gelijk alleen maar leidt tot verlenging van de procedure. Dat is iets waarvan zij zich in het standpunt dat zij uiteindelijk in de procedure innemen, wat meer rekenschap zouden mogen geven.

Geen exacte wetenschap

28. Daarnaast mogen verzekeringsartsen zich er wat meer bewust van zijn dat het vaststellen van beperkingen geen exacte wetenschap is, maar in wezen niet meer dan een (*beredeneerde*) *inschatting*. Dat zij die inschatting naar beste kunnen maken, laat onverlet dat het wel een inschatting is en dat een andere arts tot een andere inschatting kan komen.

29. En als die andere arts tot een andere inschatting komt, betekent dat niet meteen dat jouw inschatting 'dus' fout is en ook niet dat je je met hand en tand tegen die andere inschatting moet verzetten: als die andere arts een gemotiveerde reactie geeft op jouw commentaar, maar niet tot een andere visie komt, accepteer dan dat ook die andere visie mogelijk is ("Oké, zo kun je er ook over denken") en accepteer ook dat (bijvoorbeeld) een psychiater als specialist op zijn vakgebied meer kennis van en ervaring met psychiatrische stoornissen en de gevolgen daarvan heeft, en dat je daarmee je eigen kennis kunt verrijken ("Weer wat geleerd").

30. Anders gezegd: met de hakken óp het zand loop je verder dan met de hakken ín het zand.

Dilemma UWV

31. Wat is nu de positie van (de behandelend jurist van) het UWV als bestuursorgaan? Als de verzekeringsarts bezwaar en beroep zich, eventueel in tweede instantie, conformeert aan het oordeel van de deskundige, dan is er voor de behandelend jurist niet zoveel aan de hand. Maar dat is anders als de verzekeringsarts vasthoudt aan zijn eigen gelijk, terwijl de jurist weet dat hij het daarmee bij de rechter niet gaat redden. Moet hij dan vasthouden aan het bestreden besluit of moet, mag en kan hij dan de verzekeringsarts passeren?

Laat een andere verzekeringsarts het deskundigenrapport vertalen in tweede FML

32. In mijn optiek zou de behandelend jurist in zo'n situatie moeten beginnen met een andere verzekeringsarts de opdracht te geven om een

tweede FML te maken waarin alle door de deskundige aangegeven beperkingen zijn verwerkt. 33. Door die opdracht aan een andere verzekeringsarts te geven, wordt voorkomen dat de verzekeringsarts die het niet eens met de deskundige, in een spagaat wordt gedwongen door iets te doen wat hij helemaal niet wil.

34. Een interessante vraag daarbij is of die andere verzekeringsarts dan de beschikking moet krijgen over het gehele procesdossier of alleen over het rapport van de deskundige. Het doel van de opdracht is immers het vertalen van de bevindingen van de deskundige in de termen van de FML. De vraag is of het noodzakelijk is daarvoor over het gehele dossier te beschikken.

35. Het zou interessant zijn als het UWV hiermee eens zou experimenteren: laat een verzekeringsarts een FML opstellen op basis van alleen een deskundigenrapport en een andere verzekeringsarts op basis van het gehele dossier. Als dat leidt tot verschillende uitkomsten, waarin zitten die verschillen dan en hoe kunnen die verschillen worden verklaard? Zou de eerste verzekeringsarts de FML anders hebben opgesteld als hij niet alleen over het deskundigenrapport had beschikt, maar ook over de rest van het dossier?

Doe een tweede functieduiding

36. Laat vervolgens een arbeidsdeskundige op basis van die tweede FML een *tweede functieduiding* doen. Op die manier wordt duidelijk of het standpunt van de deskundige gevolgen heeft voor de functieduiding en, zo ja, welke.

37. In de meeste gevallen zal bij zo'n tweede functieduiding blijken dat niet alle in de procedure bestreden functies kunnen worden gehandhaafd. Bijvoorbeeld omdat de deskundige van oordeel is dat er een urenbeperking moet worden aangenomen, terwijl de geduide functies fulltime zijn. Maar het is ook mogelijk dat er van de geduide functies wel voldoende overblijven om een schatting op te baseren, zij het met een andere verdien capaciteit als uitkomst. En evenzeer is het mogelijk dat binnen de geduide SBC-codes andere functies (of bij een urenbeperking: deeltijdvarianten van dezelfde functies) kunnen worden bijgeduid, waardoor opnieuw een toereikende arbeidskundige grondslag ontstaat. Als dat het geval is, kan dat maar beter direct duidelijk worden.

38. Op deze manier ontstaan voor de behandelend jurist twee handelingsalternatieven.

Handelingsalternatief 1: de jurist wast zijn handen in onschuld

39. Hij kan ervoor kiezen om het bestreden besluit te handhaven, met als motivering dat de verzekeringsarts bezwaar en beroep geen reden ziet het oordeel van de deskundige over te nemen.

Dat doet hij dan tegen beter weten in, want hij weet dat de rechter zijn eigen deskundige zal volgen en het besluit zal vernietigen. Maar door de verantwoordelijkheid voor die uitkomst bij de verzekeringsarts te leggen, kan hij wel zeggen dat dat niet zijn schuld is ("Beste rechter, ik weet wel dat u uw deskundige gaat volgen, maar de verzekeringsarts wil niet en dus kan ik niet anders dan vasthouden aan het besluit waarvan ik weet dat u dat gaat vernietigen").

40. In dit scenario doet hij er wel verstandig aan om ook de in punt 32 bedoelde tweede FML en tweede functieduiding over te leggen ("Maar als wij de deskundige wel zouden volgen, dan zou dat leiden tot...").

Dan is voor alle partijen direct duidelijk wat de gevolgen zullen zijn als de rechter de deskundige wel volgt. En het zou de rechter de mogelijkheid bieden om tot een finale afdoening van het geschil te komen door in zijn uitspraak het bestreden besluit te herzien op basis van de mate van arbeidsongeschiktheid zoals die op grond van het deskundigenrapport dient te worden vastgesteld.

Handelingsalternatief 2: de jurist als dominus litis

41. Maar hij kan er ook voor kiezen om het oordeel van de rechter niet af te wachten en – op basis van de op grond van de tweede FML en tweede functieduiding vastgestelde mate van arbeidsongeschiktheid – een gewijzigd besluit te nemen en dat als standpunt van het UWV aan de rechter voor te leggen.

Het beroep wordt dan met toepassing van art. 6:19 Awb voortgezet tegen het gewijzigde besluit.

De dominus litis zit niet op de stoel van de arts

42. In beide gevallen wordt de uitkomst bepaald door het deskundigenrapport. Maar in het tweede scenario neemt de jurist de verantwoordelijkheid voor het standpunt en de proceshouding van het UWV en verschuilt hij zich niet achter de verzekeringsarts. Maar gaat hij als jurist dan niet zitten op de stoel van de arts? Nee.

43. In de eerste plaats niet, omdat dit volgt uit de formele positie van de verzekeringsarts en de jurist: de verzekeringsarts *adviseert* over de medische aspecten, maar het *beslissingsmandaat* ligt bij de jurist. En bij het nemen van een besluit mag worden afgeweken van een advies, zij het dat zo'n afwijking moet worden gemotiveerd.

44. Die motivering is dan gelegen in:

- het feit dat de rechter zijn eigen deskundige zal volgen; en
- de gevolgen die het oordeel van die deskundige heeft voor de FML en de functieduiding (zoals die blijken uit de tweede FML en tweede functieduiding).

45. De jurist stelt dus *geen eigen* medisch oordeel in de plaats van dat van de verzekeringsarts, maar baseert zich op de door een (andere) verzekeringsarts gemaakte vertaling van het oordeel van de deskundige in de FML en de gevolgen daarvan voor de functieduiding.

Vasthouden aan het eigen gelijk is niet meer vrijblijvend

46. Voor de goede orde: uit de uitspraak van de CRvB volgt niet dat de verzekeringsarts zich maar voetstoots bij het oordeel van de deskundige moet neerleggen. Het staat hem nog steeds vrij om diens bevindingen te betwisten, zij het dat hij dat wel op *inhoudelijke* gronden moet doen.

47. Dat het, zoals het UWV heeft betoogd, tot de *specifieke deskundigheid* van de *verzekeringsarts* behoort om de medische situatie van de betrokkene te herleiden naar arbeidsbeperkingen, laat *onverlet* dat een curatief specialist zich binnen *zijn* vakgebied wel degelijk kan uitlaten over de beperkingen die de betrokkene ondervindt als gevolg van de door hem vastgestelde aandoening. Om het UWV te parafaseren: dat behoort tot de *specifieke deskundigheid* van *die specialist* (waarmee de 'specifieke deskundigheid van de verzekeringsarts' zich laat herkennen als autoriteitsdrogreden).

48. Als vervolgens de deskundige, na confrontatie met de bedenkingen van de verzekeringsarts, zijn standpunt gemotiveerd handhaaft, dan verandert dat en gaat vasthouden aan het eigen gelijk financiële gevolgen hebben: uit r.o. 5.4.2 blijkt zonneklaar dat de CRvB van oordeel is dat de verzekeringsarts bezwaar en beroep na de reactie van de psychiater van 3 april 2020 zich bij diens oordeel had moeten neerleggen (het is immers

vanaf dát moment dat het UWV de volledige kosten van rechtsbijstand moet vergoeden).

Nieuwe lijn of eendagsvlieg?

49. De grote vraag is nu of de CRvB met deze uitspraak een nieuwe lijn heeft ingezet of dat de omstandigheden van het geval zo bijzonder zijn dat deze uitspraak moet worden gezien als eendagsvlieg.

50. Inhoudelijk is er niet zoveel bijzonders met de zaak aan de hand: de WIA-aanvraag wordt afgevoerd en het bezwaar en beroep ongegrond verklaard, waarna de CRvB een deskundige raadpleegt en er alsnog een uitkering wordt toegekend. Ik heb er een kast vol mee.

51. Maar de procedure heeft wel een bijzonder verloop gehad: het primaire besluit dateert van 2 oktober 2015 en de bestreden uitspraak van de rechtbank van 13 december 2016. De procedure bij de CRvB heeft dus maar liefst 7 jaar en 3 maanden geduurd en in die 7 jaar zijn er 4 deskundigenrapportages uitgebracht en 3 zittingen gehouden.

52. De eerste zitting was op 16 januari 2019 en heeft geleid tot het deskundigenonderzoek met rapportages van 19 en 23 juli 2019 en een gewijzigd besluit op bezwaar van 23 december 2019; tot zover niets bijzonders. Er zijn echter twee aanvullende deskundigenrapportages van 3 april 2020 en 4 oktober 2021 en een tweede zitting op 9 februari 2022 voor nodig geweest om het UWV ertoe te brengen de bevindingen van de deskundige te accepteren en uiteindelijk op 30 januari 2023 een derde besluit op bezwaar te nemen. Dat laatste besluit is op de zitting van 7 februari 2024 besproken en uiteindelijk in stand gebleven; ook dat is niet bijzonder.

53. Het bijzondere zit dus in de *3 jaar en een extra zitting* die ervoor nodig zijn geweest om het UWV over de streep te trekken. Maar zijn die 3 jaar en – vooral – de “hardnekkige houding” van het UWV nu zo bijzonder dat van een eendagsvlieg moet worden gesproken? Stellig niet!

54. Het *extra tijdverloop* heeft geen invloed op de door het UWV te vergoeden proceskosten, maar leidt tot een (hogere) schadevergoeding wegens *overschrijding van de redelijke termijn* (door de CRvB overigens geheel ten laste van de Staat gebracht, terwijl er best wat voor te zeggen is om de 3 jaar die het UWV hardnekkig heeft vastgehouden aan een niet te handhaven standpunt, aan het UWV toe te rekenen).

55. En ook het *hardnekkig vasthouden* aan het eigen gelijk is niet bijzonder. Dat is immers precies waarover, zoals ik hiervoor in punt 2 heb aangegeven, in de rechtspraak al zolang zoveel irritatie bestaat. Maar die irritatie is kennelijk zo hoog opgelopen dat de CRvB daar nu – in eenvoudige samenstelling – consequenties aan verbindt.

56. Tegen die achtergrond zie ik in deze uitspraak geen eendagsvlieg, maar een nieuwe lijn die tot doel heeft het procedeedrag van het UWV te beïnvloeden. Dat kon eigenlijk ook niet uitblijven en is een goede zaak.

57. De wijze waarop de CRvB dit doet, is bovendien genuanceerd: zoals ik hiervoor in punt 46-48 heb uiteengezet, hoeft het UWV niet direct bakzeil te halen en staat het de verzekeringsarts vrij om gemotiveerd commentaar te geven op de bevindingen van de deskundige. Dat verandert pas als de deskundige, na confrontatie met dat commentaar, zijn standpunt gemotiveerd handhaaft.

58. Hoe dan ook: het UWV is gewaarschuwd!

Verzekeringsartsen zijn net advocaten

59. Nu realiseer ik mij natuurlijk best dat de juristen van het UWV met het probleem zitten dat verzekeringsartsen net zo eigenwijs zijn als advocaten: die weten het ook altijd beter. Maar net zoals advocaten soms moeten accepteren dat de rechter er anders over denkt, en aan hun cliënt moeten uitleggen dat het geen zin heeft daarover door te procederen, moeten ook verzekeringsartsen accepteren dat een deskundige er anders over kan denken en dat doorprocederen dan geen zin heeft.

60. Met de in punt 32-44 uiteengezette werkwijze hoop ik de juristen van het UWV een handvat te bieden om de *dominus litis* te worden die zij eigenlijk (behoren te) zijn.

E. van den Bogaard

Ed van den Bogaard is advocaat bij Westhoff Advocaten te Amsterdam, voorzitter van de Adviescommissie bestuursrecht van de Nederlandse Orde van Advocaten en bestuurslid van de Specialisatievereniging Sociaal Zekerheidsrechtadvocaten SSZ